

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคมและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดปัญหาการปรับวิถีชีวิตของประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งยังคงยึดติดอยู่กับวิถีชีวิตแบบเดิม ๆ ไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ เพื่อเป็นการสร้างความพร้อมและภูมิคุ้มกันให้ประชาชนอย่างยั่งยืนและเป็นระบบ ระเบียบแบบแผนต่อไป จึงมีความจำเป็นต้องวางรากฐานที่สำคัญให้กับเยาวชนและประชาชนด้วยการให้การศึกษา อันเป็นปัจจัยพื้นฐานของชีวิต โดยนัยนี้การศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาคนที่สำคัญของชาติในอนาคต การจัดการศึกษาที่ดีย่อมนำไปสู่การพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพ สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในยุคแห่งความรู้ (Knowledge-Base Society) (พงศ์วิธ วิวัฏฐ, 2546) ที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อพร้อมเข้าสู่ระบบการแข่งขันกับนานาอารยประเทศ

การอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ การอาชีวศึกษาหรือการศึกษาวิชาชีพจึงเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพราะความเจริญของประเทศต้องเริ่มจากพื้นฐานของการประกอบอาชีพ สร้างผลผลิตและรายได้ของประชาชน การจัดการอาชีวศึกษาหรือการศึกษาวิชาชีพจึงต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนและสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยมีตัวชี้วัดคุณภาพของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง (กรมอาชีวศึกษา, 2545 ข) คือ ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพหรือสามารถทำงานได้จริง นอกเหนือไปจากที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ทางด้านวิชาการ และมีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามที่สถานประกอบการต้องการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติว่าด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นเข็มทิศชี้แนะในการพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืนมั่นคง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 จึงเป็นกฎหมายหลักทางด้านการศึกษาลับแรกของประเทศไทย

ที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในการศึกษาอย่างมาก องค์ประกอบหนึ่งทางการปฏิรูปการศึกษา คือระบบการบริหารและการจัดการที่เน้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งในหมวดที่ 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542, 2542) มาตราที่ 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพ ภายนอก และมาตราที่ 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา โดยให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา ดังนั้นการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาจึงถือเป็นภารกิจเร่งด่วนและ จำเป็นอย่างยิ่งของสถาบันการศึกษาในปัจจุบันที่จะต้องมีความชัดเจนในรูปแบบเพื่อบ่งชี้ได้ว่า การจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดรับกับพันธกิจหลักของ สถาบันการศึกษาเป็นสำคัญ

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็น ระบบที่สร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรที่กำหนด และสังคมต้องการ ในการนี้สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (กรมอาชีวศึกษา, 2545 ก) ได้กำหนด เกณฑ์มาตรฐานการอาชีวศึกษา ขึ้นประกอบด้วย 12 มาตรฐาน จำแนกเป็นมาตรฐานด้านผู้จบ การศึกษาและผู้เรียน 3 มาตรฐาน มาตรฐานด้านกระบวนการ 5 มาตรฐาน และมาตรฐานด้าน ปัจจัย 4 มาตรฐาน เกณฑ์มาตรฐานทั้งหมดนี้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งมาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็นกรอบ แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา อันเป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการ อาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลบรรลุผลตามที่ต้องการ อย่างไรก็ตามบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายใน สถานศึกษา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษา และมีแนวทาง ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บังเกิดผลดีกับผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ตามที่คาดหวังของหลักสูตร และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก แต่เนื่องจากบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ภายในสถานศึกษายังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาคือเท่าที่ควร และ ยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษายังไม่บรรลุ ผลสัมฤทธิ์ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารกับผู้สอน ข้าราชการครูกับครูพิเศษสอน บุคลากรที่สอนหมวดวิชา

พื้นฐานกับหมวดวิชาชีพ หรือบุคลากรชายกับบุคลากรหญิง ซึ่งบุคลากรเหล่านี้ต่างมีความคิดเห็นในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกัน ทำให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินงานอย่างไม่เต็มที่

อนึ่งในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังมีการดำเนินงานได้อย่างไม่เต็มที่ เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานอยู่หลายด้าน ได้แก่ด้านการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ด้านดังกล่าวนี้บุคลากรยังขาดความร่วมมือที่ดีในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อาทิ ครูพิเศษสอน ซึ่งไม่ค่อยให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่าที่ควร ด้านการประเมินตนเองของสถานศึกษา ด้านดังกล่าวนี้บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ว่าจะนำไปในแนวทางใด และด้านการรายงานการประเมินตนเอง ด้านดังกล่าวนี้ผลที่ได้ออกมาในรายงานการประเมินตนเองไม่ค่อยเป็นความจริงและเป็นปัจจุบัน เพราะเกิดจากการที่บุคลากรยังขาดความรู้และความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ทำให้ผลที่ได้ออกมาไม่เป็นความจริงและเป็นปัจจุบัน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ตระหนักในสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง ประเภทบุคลากร หมวดวิชาที่สอน และเพศ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับผู้สอน ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างข้าราชการครูกับครูพิเศษสอน ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างบุคลากรที่สอนหมวดวิชาพื้นฐานกับหมวดวิชาชีพ ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างบุคลากรชายกับบุคลากรหญิง ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก

คำถามการวิจัย

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกตามความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามตำแหน่ง ประเภทบุคลากร หมววิชา ที่สอน และเพศ อยู่ในระดับใด
2. ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับผู้สอน ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกันหรือไม่
3. ความคิดเห็นระหว่างข้าราชการครูกับครูพิเศษสอน ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกันหรือไม่
4. ความคิดเห็นระหว่างบุคลากรที่สอนหมววิชาพื้นฐานกับหมววิชาชีพ ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกันหรือไม่
5. ความคิดเห็นระหว่างบุคลากรชายกับบุคลากรหญิง ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับผู้สอน ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นระหว่างข้าราชการครูกับครูพิเศษสอน ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นระหว่างบุคลากรที่สอนหมววิชาพื้นฐานกับหมววิชาชีพ ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นระหว่างบุคลากรชายและบุคลากรหญิง ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถาบันการอาชีวศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมบุคลากรและสถานศึกษา ให้เข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก ต่อการประกันคุณภาพภายใน 3 ด้าน (กรมอาชีวศึกษา, 2545 ก) ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ด้านการประเมินตนเองของสถานศึกษา และด้านการรายงานการประเมินตนเอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกจำนวน 2,129 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารวิทยาลัย จำนวน 145 คน ข้าราชการครูและครูพิเศษสอน จำนวน 1,984 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก จำนวน 327 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-609) โดยจำแนกเป็นผู้บริหารวิทยาลัย จำนวน 109 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ข้าราชการครูและครูพิเศษสอน จำนวน 218 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ประเภทละ 3 คน ในแต่ละวิทยาลัย

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของบุคลากร ดังนี้

3.1.1 ตำแหน่ง

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ผู้สอน

3.1.2 ประเภทบุคลากร

3.1.2.1 ข้าราชการครู

3.1.2.2 ครูพิเศษสอน

3.1.3 หมวดวิชา

3.1.3.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

3.1.3.2 หมวดวิชาชีพ

3.1.4 เพศ

3.1.4.1 ชาย

3.1.4.2 หญิง

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินการจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก ต่อการดำเนินการจัดการประกันคุณภาพภายใน 3 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

3.2.2 ด้านการประเมินตนเองของสถานศึกษา

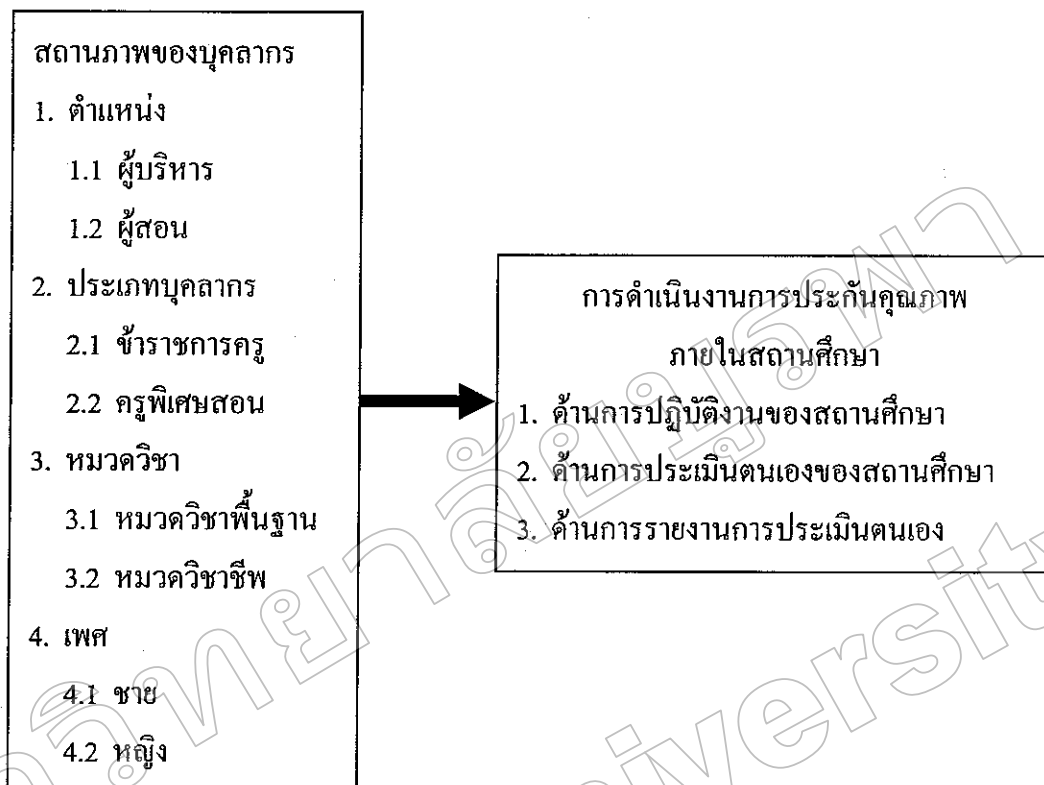
3.2.3 ด้านการรายงานการประเมินตนเอง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติงานของสถานศึกษา การประเมินตนเองของสถานศึกษาและการรายงานการประเมินตนเอง โดยศึกษากับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยจำแนกสถานภาพ ตามตำแหน่ง ประเภทบุคลากร หมวดวิชาที่บุคลากรปฏิบัติงานและเพศ เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของวิทยาลัย ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ตามกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ซึ่งในวิจัยนี้ศึกษาจากความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก ซึ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วยการทำงาน 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการปฏิบัติงานของสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงาน แนวทางปฏิบัติในสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จการประกันคุณภาพภายใน เช่น การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ กลยุทธ์ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นต้น

1.2 ด้านการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง การออกแบบการประเมินหรือกรอบการประเมินเป็นแนวทางที่ใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละตัวบ่งชี้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูล แหล่งผู้ให้ข้อมูล ประเภทของเครื่องมือการประเมิน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์การตัดสิน ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลและผู้รับผิดชอบ เพื่อสอดคล้องกับการติดตามและกำกับผลการประเมินผลภายในของคณะทำงาน

1.3 ด้านการรายงานการประเมินตนเอง หมายถึง การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และพร้อมได้รับการตรวจสอบการประเมินภายนอกเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

2. บุคลากร หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในวิจัยนี้จำแนกสถานภาพบุคลากรเพื่อใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 ตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพที่เกี่ยวกับลักษณะงานที่บุคลากรต้องปฏิบัติ ซึ่งในวิจัยนี้จำแนกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ผู้อำนวยการและ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย

2.1.2 ผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานสอนในตำแหน่งข้าราชการครูและ ครูพิเศษสอน

2.2 ประเภทบุคลากร หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในวิจัยนี้จำแนกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 ข้าราชการครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งในตำแหน่งข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติข้าราชการครู พ.ศ.2523

2.2.2 ครูพิเศษสอน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งในฐานะลูกจ้างชั่วคราว ที่ได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบกระทรวงการคลัง และเป็นผู้ปฏิบัติงานในวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 หมวดวิชา หมายถึง ลักษณะวิชาที่บุคลากรปฏิบัติการสอนในวิทยาลัย สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในวิจัยนี้จำแนกออกเป็น 2 หมวดวิชา ดังนี้

2.3.1 หมวดวิชาพื้นฐาน หมายถึง วิชาที่นักเรียน นักศึกษาทุกคนต้องเรียน ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา วิชาสุขศึกษา วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2.3.2 หมวดวิชาชีพ หมายถึง วิชาเฉพาะหรือวิชาเอกที่นักเรียน นักศึกษา

เลือกเรียน ได้แก่ วิชาช่างยนต์ วิชาช่างกลโรงงาน วิชาช่างช่างไฟฟ้าและวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

2.4 เพศ หมายถึง สถานภาพทางกายภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัย
สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก ซึ่งในวิจัยนี้จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศชาย
และเพศหญิง

3. สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งใน
วิจัยนี้ศึกษาเฉพาะวิทยาลัยที่ตั้งในภาคตะวันออกจำนวน 37 วิทยาลัย

4. ภาคตะวันออก หมายถึง พื้นที่ตั้งของวิทยาลัยซึ่งกำหนดตามสภาพภูมิศาสตร์ของ
ประเทศไทย ประกอบด้วยพื้นที่ของ 8 จังหวัด ได้แก่ นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี ตราด
ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา